

LLUNA DE SATURN

AUTORS:

- Informàtica: Eduard Cabal; Joan Ignasi Ribas
- Pedagògica i lingüística: Ramon Almirall; Rosa Mª de Rosa; Marc Gríful; Carles Llombart; Montserrat Mallorquí; Mª Elisa Salse;
- Guionistes: Ricard Mateu; Xavier Romero
- Realitzador de vídeo: Xavier Berraondo

ANY REALITZACIÓ: 1994

Actualització informàtica (2001) a càrrec de: B. Vidiella
J. Fonoll
M.Gríful

Adaptació Flash (2010): Joaquim Fonoll
Roc Mach

Coordinació: Marc Gríful. Credac

PRODUCCIÓ:

Departament d'Ensenyament.

PMAV; CREDAC Pere Barnils; CREDAG Narcís Masó

SGTI

DESCRIPCIÓ GENERAL:

Història estructurada bàsicament entorn de diàlegs en els quals es convida a participar els alumnes tot i interpretant el paper d'un dels personatges que intervé en cambra subjectiva.

RESUM:

Els usuaris de l'interactiu participen en un viatge per l'espai amb extraterrestre i intenten recuperar una lluna robada

GÈNERE DEL DOCUMENT:

Història de ciència-ficció.

TIPUS DE TEXT:

Diàlegs expressats oralment.

EXTRACTE ARGUMENTAL

Una nau que viatja per l'espai és visitada per extraterrestre. Tant l'usuari com l'extraterrestre desconeixen que la nau transporta una lluna, robada per un astronauta. La desaparició de la lluna provoca l'alteració de l'ordre de l'Univers; l'Univers sencer comença a desaparèixer. L'usuari i l'extraterrestre coneixen un bruixot. Junts troben la lluna. Aquesta troballa permet restablir l'ordre perdut.

FITXA PEDAGÒGICA.**NIVELLS ESCOLARS SUGGERITS:**

Etapa d'educació Primària. Nens nenes sords/es,

OBJECTIUS GENERALS:

A través de l'ús funcional de la llengua oral en contextos determinats per les imatges i els diàlegs, es pretén promoure en els alumnes:

- La utilització pertinent de formes lingüístiques.
- L'enriquiment lèxic i semàntic.
- La generalització d'usos del llenguatge a través d'activitats complementàries.

LA LLUNA DE SATURN

GUIA DIDÀCTICA

FONAMENTACIÓ LINGÜÍSTICA

Aquest material ha estat elaborat a partir de la concepció que la llengua no s'adquireix des de la Gramàtica, entesa com a estructura canònica, sinó mitjançant la interacció el diàleg, l'ús de la llengua viva en contextos funcionals.

Les situacions d'interactivitat pròpies del diàleg afavoreixen l'alternança de rols i l'ajustament lingüístic amb l'interlocutor, aspectes indispensables per què el parlant aprengui la llengua.

Per aquest motiu la nostra proposta d'aprenentatge té un enfoc marcadament pragmàtic que pretén acostar-se a les situacions d'adquisició de la llengua a partir de recrear situacions ordinàries d'ús.

La font original de la que vàrem partir per organitzar el material va ser el Nivell Llindar per a escolars¹, i de la "Distribució per graus d'aprenentatge de les formes lingüístiques corresponents a les funcions lingüístiques²" del propi nivell llindar, perquè la seva utilització ens ofería l'avantatge de poder disposar d'una sinopsi sistematitzada i classificada de l'ús de la llengua en diferents situacions comunicatives.

Tal i com s'especifica en el document esmentat, *"el Nivell Llindar té el propòsit de marcar la fita a partir de la qual l'aprenent d'una llengua pot comunicar-se,*

¹ Editat pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. Gener 99

² Editat pel Gabinet de Didàctica de la Direcció General de Política Lingüística del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Barcelona, novembre de 1990.

en aquesta llengua, en qualsevol situació del que podríem considerar els seus àmbits habituals. Però fixant no solament un inventari lèxic i estructural, sinó també les situacions comunicatives previstes, el grau de domini que es demanarà per a cada activitat lingüística, els conceptes o nocions que necessitarà verbalitzar i els actes de parla que es preveu que els aprenents haurien de realitzar."

No preteníem, però confegir un material lingüístic per treballar "tota" la llengua (entesa aquesta com exhaustiva o referible a un nivell determinat de competència), sinó una eina útil per exercitar diverses funcions i formes lingüístiques en contextos rellevants. Per aquest motiu vàrem resoldre finalment elaborar una versió simplificada del Nivell Llidar que recollia una prioritització de les expressions més freqüents i assequibles de cada funció escollida. (Vegeu l'annex corresponent a les funcions i formes lingüístiques)

JUSTIFICACIÓ PSICOPEDAGÒGICA.

La pretensió d'aquest interactiu és la d'introduir i practicar unes formes lingüístiques mitjançant un instrument lúdic com el software que presentem.

Les formes Lingüístiques seleccionades no s'introdueixen com a llistat o repertori lèxic sinó com pertinents dins una situació i de comunicació induïda pel context argumental i de la imatge. En aquest sentit les imatges de vídeo resulten útils ja que ressalten el valor semiòtic de cada situació de comunicació en l'intercanvi lingüístic.

Aquesta opció és especialment rellevant en el cas dels alumnes sords atès que la via visual és el seu canal privilegiat per la relació amb l'entorn, per la comunicació i per l'adquisició del llenguatge.

Per tal que l'alumne pugui utilitzar aquest interactiu cal que sigui capaç de seguir el contingut d'una història explicada a través de la imatge, i és necessari així mateix que hagi adquirit la competència lectora suficient per entendre els missatges que proposa l'interactiu.

D'altra banda entenem que tot aprenentatge ha d'estar organitzat de manera que contempli:

a) els coneixements previs de l'alumne, per tal d'organitzar l'ajuda pedagògica en funció d'aquests.

b) La necessària intervenció de l'adult especialista en comunicació i llenguatge (logopeda), ja que el software forma part d'un sistema interactiu format pels continguts, l'usuari i el logopeda, en el qual aquest últim actua com a inductor del sentit de l'activitat, com a regulador de l'ajuda i com a responsable de les derivacions i ampliacions oportunes a realitzar en funció de l'anàlisi de les intervencions de l'aprenent.

c) La modulació de l'ajuda pedagògica segons les necessitats detectades.

El ventall d'usuaris potencials és molt ampli ja que l'interactiu permet incidir de manera singular en el moment de l'ajuda en funció de la competència de l'alumne en cada oportunitat d'intervenció que se li proposa. A tal fi s'ha previst tres tipus de situacions per tal d'introduir o de reforçar el treball de cada funció lingüística:

- **Treball inicial.** Exercitació de la funció lingüística corresponent abans de proposar a l'usuari la seva intervenció en relació a la mateixa funció lingüística de l'interactiu.
- **Treball immediat.** Treball de cada funció lingüística immediatament després d'haver estat utilitzada per l'usuari en l'interactiu.
- **Treball posterior.** Treball de les funcions lingüístiques seleccionades, després de cada sessió de treball.

UNITAT 1.

Resum del fragment de la història.

L'astronauta i l'usuari estan a la sala central d'una nau que viatja per l'espai, en aquest moment la computadora avisa que s'ha acabat el combustible i que la benzineria més propera és al planeta T-14.

De sobte l'astronauta marxa i deixa el comandament de la nau a l'usuari.

Aniran al planeta T-14

Funcions corresponents a les expressions de l'usuari i títols dels exercicis.

• Què + DIR?	La tele
• DIR +que...	El bandoler
	La pell de l'os
	El traductor
• Hola/Bona tarda/Bon dia	La sirena
	El saltador de perxa
	La bruixa
	Peu i sabata
• Com + DIR-SE	La Gioconda
• DIR-SE + nom	El rei
	Tarzan
	Punt i ratlla.

- Ei! ESCOLTAI! / Nom
 - A punt de caure
- Què + voler
 - El volant
 - L'escala de graons
 - La ratlla i l'escala
- Ordre
 - La verduleria
- D'acord
 - El gripau i la fada
 - El pipí
 - El geni
- Adéu
 - L'atleta i la tortuga
 - L'extraterrestre
 - El robot
 - El pollet
- On...?
 - Autoestop
- A + SN
 - Sense color
 - La poma
 - La pell de plàtan

UNITAT 2.

Resum dei fragment de la història.

Un extraterrestre s'esclafa contra la nau i es disposa a entrar i viatjar amb els nostres personatges. En principi tot ho remena i tot ho pregunta... Una de les coses que li desperten la curiositat és una clau que finalment es guarda a la butxaca.

Arriben al planeta T-14 i pregunten per la benzinera, però quan la troben resulta que s'ha acabat la benzina.

Funcions corresponents a les expressions de l'usuari i títols dels exercicis.

• On...?	Autoestop
• A + SN	Sense color
	La poma
	La pell de plàtan
• Què + SER?	Frankenstein
• SER + SN	La taca
	La catifa
	L'escombra
• De què + SER?	La bruixa
• SER + de + SN	L'incendi
	L'abrigat
	El gelat de plàtan
• De qui + SER?	Els mossos

- SER + de + SN
 - El tapall
 - La caputxeta
 - El taüt
- T'has fet mal?
- No,estic bé/ sí molt
 - El forat
 - El cotxe
 - EL dràcula
 - El paracaigudista
- És molt lluny...?
- No, no gaire / No
 - L'astronauta
 - L'escalador
 - El gàngster
 - La pilota
- Gràcies / Moltes gràcies
- De res
 - La gàbia
 - El prehistòric
 - El pas
 - La tireta
- Què + voler?
- VOLER + SN
 - La tómbola
 - E patufet
 - El rei
 - El geni
- Quant + SN + VOLER?
- VOLER + Numeral + SN
 - L'arbre
 - El sastre
 - La piscina
 - Les piles

UNITAT 3.

Resum del fragment de la història.

Encara en el planeta T-14, un policia demana les dades personals a l'Ivax (l'extraterrestre) i a l'usuari. També pregunta si han vist l'astronauta... sembla que l'estan buscant...

Quan la policia descobreix que l'astronauta és a la nau, vol entrar, però just en aquell moment se senten els motors i els nostres personatges s'enlairen. La nau del policia els segueix però l'astronauta, que ara porta el comandament de la nau, aconsegueix deixar-lo enrere.

Funcions corresponents a les expressions de l'usuari i títols dels exercicis.

• Quants anys + TENIR?	El dinosaure
• TENIR + núm. + anys	Els bessons
	L'aniversari
	El sol
• On + VIURE?	El fantasma
• A+ SN	El ratolí
	Lligant
	El mussol

- Pregunta (SI / NO)
 - El pop i el cavallet
- Si / No / No ho sé
 - Els tomàquets
 - Peix i ocell
 - La perla
- On...?
 - Autoestop
- A+ SN
 - Sense color
 - La poma
 - La pell de plàtan
- Hola / Bona tarda / Bon dia
 - La sirena
 - El saltador de perxa
 - La bruixa
 - Peu i sabata
- Com + DIR-SE?
 - La Gioconda
- DIR-SE + nom
 - El rei
 - Tarzan
 - Punt i ratlla

UNTAT 4.

Resum del fragment de la història.

L'astronauta està nerviós perquè l'usuari i l'Ivax l'han descobert, els demana la clau que l'extraterrestre ha amagat, però li diuen que no en saben res i encara s'enfada més. En aquest moment la nau fa un aterratge d'emergència, s'ha acabat la benzina.

L'astronauta marxa de la sala central i en aquest moment la nau cau en un planeta. La pantalla de la computadora capta un senyal de T.V., és un noticiari... L'usuari i l'Ivax s'assabenten de què l'astronauta ha robat la lluna de saturn.

Funcions corresponents a les expressions de l'usuari i títols dels exercicis

• I a tu? (negativa)	El lleó i el tigre
• A mi tampoc	La colònia
	L'esquer
	El caçador
• Pregunta (SI / NO)	El pop i el cavallet
• Si / No / No ho sé	Els tomàquets
	Peix i ocell
	La perla

- Què + DIR?
 - DIR + que...
- La tele
El bandoler
La pell de l'os
El traductor
- T'has fet mal?
 - No,estic bé / Sí molt
- El forat
El cotxe
El dràcula
El paracaigudista
- Què + SER?
 - SER + SN
- Frankenstein
La taca
La catifa
L'escombra
- Què + FER?
 - Ordre
- El volant
La bomba
El funambulista
Els nans
- On + SER + SN?
 - SER aquí / allà
- El submarinista
El porter
El pintor
La i

UNITAT 5.

Resum dei fragment de la història.

L'usuari i l'Ivax volen marxar de la nau. Quan busquen la sortida veuen la lluna de Saturn darrera d'una porta que s'obre amb la clau que té l'Ivax. Ara ja saben que l'astronauta la té amagada a dins la nau... però... els ha vist! Han de sortir!

Surten a l'exterior, intenten escapar-se però l'astronauta els segueix... els cal córrer molt per despistar-lo.

Funcions corresponents a les expressions de l'usuari i títols deis exercicis.

- Què + SER? Frankenstein
- SER + SN
La taca
La catifa
L'escombra
- Oh! que maco / oh!
L'àngel
El llop
La Gioconda (?)
Ei ratolí (?)

- Ordre
 - Declarativa
- Els paracaigudistes
A les fosques
Massa claus
El mico, el coco i
l'explorador
- Pregunta (SI / NO)
 - Si / No / No ho sé
- El pop i el cavallet
Els tomàquets
Peix i ocell
La perla
- Què + FER?
 - Ordre
- El volant
La bomba
El funambulista
Els nans
- On + SER + SN?
 - SER aquí / allà
- El submarinista
El porter
El pintor
La i

UNITAT 6.

Resum del fragment de la història.

L'lvax i l'usuari han anat a parar a un desert, estan cansats i assedegats de sobte veuen un brollador d'aigua i un bruixot que està fent encanteris.

Funcions corresponents a les expressions de l'usuari i títols dels exercicis.

• Qui + SER?	El tarzan
• SER + SN / No ho sé	La família
	El mecànic
	Qui sóc?
• Què + et + PASSAR?	Els ventiladors
• ESTAR + cansat / TENIR + sed	Les plantes
	Colom
	Els camells
• Pregunta (SI / NO)	El pop i el cavallet
• Si / No / No ho sé	Els tomàquets
	Peix i ocell
	La perla

- I tu? (afirmativa)

- Jo també

Els micos

Els forats

Els plàtans

L'escombra i la pala

- Què + SER?

- SER + SN

Frankenstein

La taca

La catifa

L'escombra

UNITAT 7.

Resum del fragment de la història.

El bruixot, anomenat Dracir, guia l'Ivax i l'usuari cap a una ciutat del planeta. Caminant pel desert l'Ivax i l'usuari continuen assedegats i en Dracir fa Aparèixer una font. Són les deu del matí.

Funcions corresponents a les expressions de l'usuari i títols dels exercicis.

• Hola / Bona tarda / Bon dia	La sirena
	El saltador de perxa
	La bruixa
	Peu i sabata
• Com + DIR-SE?	La Gioconda
• DIR-SE + nom	El rei
	Tarzan
	Punt i ratlla
• Gràcies / Moltes gràcies	La gàbia
• De res	El prehistòric
	El pas
	La tireta

- I tu? (afirmativa)
 - Els micos
 - Els forats
 - Els plàtans
 - L'escombra i la pala

- És molt lluny...?
 - L'astronauta
 - L'escalador
 - El gàngster
 - La pilota

- On + SER + SN?
 - El submarinista
 - El porter
 - El pintor
 - La i
- SER aquí / allà

UNITAT 8.

Resum del fragment de la història.

Els nostres personatges tot caminant pel desert troben un astronauta pintor.

L'Ivax està molt cansat i cau a terra però la ciutat ja no és gaire lluny. Quan hi arriben veuen que el cel s'enfosqueix. No saben què està passant, són les onze del matí. Pels carrers de la ciutat tothom fuig, la ciutat desapareix, tot desapareix.

Funcions corresponents a les expressions de l'usuari i títols dels exercicis.

• Què + et + PASSAR?	Els ventiladors
• ESTAR + cansat / TENIR + sed	Les plantes
	Colom
	Els camells
• És molt lluny...?	L'astronauta
• No, no gaire / No	L'escalador
	El gàngster
	La pilota

- Quina hora + SER? El nuvi
- SER... La botiga
- El coet
- El dofí

- Què + DIR? La tele
- DIR + QUE El bandoler
- La pell i l'os
- El traductor

- Per què...? Els iogurts
- Perquè... / No ho sé La ventafocs
- El tractor
- La cua

UNITAT 9.

Resum del fragment de la història.

L'Ivax està desconcertat, no sap què passa. Al seu voltant tot es va fonent. En Dracir, a través d'un encanteri, veu que un astronauta ha robat una lluna, la S11, i sense aquesta lluna els estels del firmament es mouen desordenadament i van caient. El bruixot pronostica que l'univers desapareixerà d'aquí a minuts. A costat de la pantalla apareixerà un rellotge digital que comença a marcar el compte enrere fins al final.

Tots plegats decideixen d'anar a buscar Lluna S11 a la nau.

L'extraterrestre té la clau.

Funcions corresponents a les expressions de l'usuari i títols dels exercicis.

• Pregunta (oberta)	L'ase
• No ho sé	L'eriçó
	El concurs
	Els ganivets
• Ei! Escoltar! Nom	A punt de caure
• Què + VOLER?	El volant
	L'escala de graons
	La ratlla i l'escala

- Què + SER? Frankenstein
- SER + SN La taca
- La catifa
- L'escombra
- Per què...? Els iogurts
- Perquè... / No ho sé La ventafocs
- El tractor
- La cua
- Què+PASSAR? La banya
- Declarativa El piano
- L'ou
- El supermercat
- Pregunta (SI / NO) El pop i el cavallet
- Si / No / No ho sé Els tomàquets
- Peix i ocell
- La perla

UNITAT 10.

Resum del fragment de la història.

L'astronauta omple el dipòsit de la seva nau xuclant el combustible de la nau de l'astronauta pintor. Paral·lelament l'Ivax, en Dracir i l'usuari corren cap a la nau i veuen el que està passant. De sobte l'Ivax desapareix i l'usuari ha d'acompanyar al bruixot a dins de la nau. Mentre l'astronauta prepara l'enlairament de la nau, l'usuari guia el bruixot fins ei compartiment on hi ha tancada la lluna S11. Però no poden obrir la porta: l'Ivax tenia la clau.

Funcions corresponents a les expressions de l'usuari i títols dels exercicis.

- Ai! Ai! La fletxa
- Què + et + PASSAR? El cranc
- L'olla
- El gos
- Oh! que maco! / Oh! L'àngel
- El llop
- La Gioconda
- El ratolí

- On + SER + SN? El submarinista
- SER aquí / allà El porter
- El pintor
- La i

- Pregunta (Si / No) El pop i el cavallet
- Si / No / No ho sé Els tomàquets
- Peix i ocell
- La perla

- Ordre Els paracaigudistes
- Declarativa A les fosques
- Massa claus
- El mico, el coco i
- l'explorador

- Qui...? La pilota
- SN El bomber
- El pastís
- L'entrepà

UNITAT 11.

Resum del fragment de la història.

El bruixot fa una sèrie d'encanteris per fer aparèixer una clau que obri la porta del compartiment on hi ha la lluna S11.

Quan la nau està a punt d'enlairar-se l'astronauta veu en Dracir per la pantalla fent encanteris.

En aquest moment el bruixot, seguint indicacions de l'usuari, ja ha reproduït la clau i poden obrir la porta. L'astronauta es posa al davant de la lluna per impedir, amb el seu cos, que se'n vagi. La lluna arrossega l'astronauta i se l'endú cap a l'espai, situant-se en el buit que havia deixat. En aquest instant el rellotge arriba a 00:00, els planetes recuperen el seu moviment ordenat i tot torna a aparèixer. Quan apareix l'Ivax tots estan molt contents i l'astronauta pintor escriu FI.

Funcions corresponents a les expressions de l'usuari i títols dels exercicis.

• SER + com + SN?	El cargol
• No SER + més + adj /	La rotllana
Sí, SER + igual	La banya
	El ciclista

Ei! ESCOLTAR! /Nom

Què + VOLER

Ordre

D'acord

Visca!

A punt de caure

El volant

L'escala de graons

La ratlla i l'escala

La verduleria

El gripau i la fada

El pipí

El geni

Robinson

La llebre

El penal

La poma